

РЕШЕНИЕ
23.07.2021

г.Зеленодольск

КАРАР
№ *51*

Зеленодольск шәһәре Советы
Регламентын раслау турында

«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законының 22 статьясындагы 8 өлешенәң 11 пункты нигезендә, үз эшчәнлегенә оештыру һәм процедура мәсьәләләрен жайга салу максатларында, Зеленодольск шәһәре Советы **карап итте:**

1. Зеленодольск шәһәре Советы Регламентын расларга.

2. Зеленодольск шәһәре Советының түбәндәге карарлары үз көчен югалткан дип танырга:

«Зеленодольск шәһәре Советы Регламентын раслау турында» 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары;

«Зеленодольск шәһәре Советының 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр кертү турында» 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы карары;

«2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы Зеленодольск шәһәре Советы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карары (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы карарында кертелгән өстәмәләр белән)» 2010 елның 30 декабрдәге 25 номерлы;

«Зеленодольск шәһәре Советының 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы, 2010 елның 24 мартындагы 25 номерлы карарларында кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2011 елның 10 июндәге 51 номерлы ;

«Зеленодольск шәһәре Советының 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы, 2010 елның 30 декабрдәге 25 номерлы, 2011 елның 10 июндәге 51 номерлы карарларында кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2011 елның 17 октябрдәге 65 номерлы;

«Зеленодольск шәһәре Советының 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы; 2010 елның 30 декабрдәге 25 номерлы, 2011 елның 10 июнндәге 51 номерлы, 2011 елның 17 октябрдәге 65 номерлы карарларында кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2012 елның 18 маендагы 103 номерлы;

«2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы Зеленодольск шәһәре Советы карары белән расланган Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында» 2014 елның 21 февралдәге 226 номерлы;

«Зеленодольск шәһәре Советының 2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр кертү турында (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы, 2010 елның 30 декабрдәге 25 номерлы, 2011 елның 10 июнндәге 51 номерлы, 2011 елның 17 октябрдәге 65 номерлы, 2012 елның 18 маендагы 103 номерлы, 2014 елның 21 февралдәге 226 номерлы карарларында кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2015 елның 8 октябрдәге 12 номерлы;

««2006 елның 1 мартындагы 25 номерлы Зеленодольск Советы карары белән расланган, Зеленодольск шәһәре Советы Регламентына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында (Зеленодольск шәһәре Советының 2010 елның 24 мартындагы 191 номерлы, 2010 елның 30 декабрдәге 25 номерлы, 2011 елның 10 июнндәге 51 номерлы, 2011 елның 17 октябрдәге 65 номерлы карары, 2012 елның 18 маендагы 103 номерлы, 2014 елның 21 февралдәге 226 номерлы, 2015 елның 8 октябрдәге 12 номерлы карарларында кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)» 2019 елның 26 декабрдәге 278 номерлы.

3.Әлеге карарны Интернет челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль шәһәрының мәгълүмат сайты (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга .

**Зеленодольск шәһәре Хакиме,
Совет Рәисе**

М. П. Афанасьев

Зеленодольск шәһәре Советы Регламенты

I кискәк. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Регламентның эшчәнлек өлкәсе

1. Әлеге Регламент Татарстан Республикасы Зеленодольск шәһәре Советы (алга таба – шәһәр Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен җайга сала, шәһәр Советы сессияләренең чакырылыш, әзерләү һәм үткөрү тәртибен, сессияләрдә карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм карарлар кабул итү тәртибен, шәһәр Советы Президиумын һәм аларның вәкаләтләрен төзү тәртибен (алга таба - Президиум), шәһәр Советының даими комиссияләрен, шәһәр Советының башка органнарын формалаштыру һәм аларның вәкаләтләре тәртибен билгели, шулай ук шәһәр Советы һәм аның депутатларының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибе белән бәйле башка мәсьәләләргә җайга сала.

2. Әлеге Регламентны үтәү шәһәр Советы каравына сораулар кертүче, шәһәр Советы утырышларында катнашучы, депутатларның мөрәҗәгатьләрен һәм сорауларын караучы шәһәр Советы депутатлары, Зеленодольск ь шәһәре җирле үзидарә вазифаи затлары һәм органнары, башка затлар өчен мәҗбүри булып тора.

II кискәк ШӘҺӘР СОВЕТЫ СЕССИЯСЕ, СЕССИЯНЕҢ ЭШЧЕ ОРГАННАРЫ

2статья. Шәһәр Советы сессиясе

Шәһәр Советының төп эш формасы булып сессия тора, анда шәһәр Советы компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә. Әгәр анда сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сессия тулы хокуклы дип санала.

Төркәлү мәгълүматларына караганда, сессиядә депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 2/3 кеше катнашса, Зеленодольск шәһәре Хакиме карары (алга таба – шәһәр Хакиме) белән сессия башка вакытка күчерелә, ләкин 3 көннән дә артыкка түгел.

3 статья. Шәһәр Советы сессиясен чакыру

1. Шәһәр Советының чираттагы сессияләре шәһәр Хакиме тарафыннан чакырыла.

2. Чираттан тыш сессияләр шәһәр Хакименең үз инициативасы буенча, кимендә ике даими комиссия булган Президиум, депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/3 депутатлар төркеме, Зеленодольск муниципаль

районының Контроль-хисап палатасы (алга таба - Контроль-хисап палатасы), Зеленодольск шәһәренең сайлау комиссиясе (алга таба - Сайлау комиссиясе) инициативасы буенча чакырылырга мөмкин.

3. Чираттагы сессияне үткөрү вакыты, урыны һәм көн тәртибенә кертелә торган мәсьәләләр турында хәбәр, сессия ачылышына кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча, чираттан тыш сессияләр турында-сессия ачылышына кадәр бер көннән дә соңга калмыйча, «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль шәһәрының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) (алга таба - рәсми сайт) урнаштырыла .

4. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар депутатларга чираттагы сессия ачылышына 3 көннән дә соңга калмыйча, чираттан тыш сессия ачылышына яки ачылган көнгә кадәр бер тәүлек кала яисә кәгазь саклагычта тапшырыла.

5. Сессияләр арасында шәһәр Советы эшчәнлегенә Президиум, даими комиссияләр, депутат берләшмәләре, фракцияләр, вакытлыча булдырылган комиссияләр (шул исәптән күчмә утырышлар) һәм законнарда һәм әлеге Регламентта каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

4 статья. Шәһәр Советы сессиясе эшендә хәбәрдарлык

1. Шәһәр Советы сессияләре ачык булып тора. Депутатларның билгеләнгән санынан күпчелегә карары буенча ябык сессияләр үткәрелергә мөмкин, аларда бары тик шәһәр Советы чакырган затлар, шулай ук законнар нигезендә ябык сессияләрдә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

Шәһәр Советы сессиясе, Президиум утырышлары һәм даими комиссияләр эшчәнлегенә аерым тәртибе гамәлдә булган чорда әлеге Регламентның III кисәгендәге нигезләмәләренә исәпкә алып үткөрелә.

2. Сессия эшендә дәүләт хакимиятенә вәкилләккә органнары депутатлары, башкарма хакимият органнарының вазифаи затлары, жирле үзидарә органнарының вазифаи затлары, шәһәр Советы чакырган башка затлар катнаша ала.

3. Шәһәр Советы сессиясендә ижтимагый оешмалар, юридик затлар, территорияль ижтимагый үзидарә органнары, массакүләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, гражданнар (алга таба - шәһәр Советы депутатлары булмаган затлар) катнаша ала.

4. Шәһәр Советы депутатлары булмаган затлар өчен шәһәр Советы, Президиум һәм депутатлар утырышларында махсус урыннар бирелә.

Бу очракта сессия башына соңга калган, шәһәр Советы депутаты булмаган затлар, утырышлар залына кертелми.

5 статья. Сессиянең эш тәртибе

1. Сессия Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары белән ачыла һәм тәмамлана.

Шәһәр Советы һәм Зеленодольск шәһәре Советының уртак сессияләрен үткәргәндә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары, сессия ачылышы турында шәһәр Советы рәисе һәм шәһәр Советы рәисе тарафыннан игълан ителгәннән соң, бер тапкыр башкарыла.

2. Сессия Татарстан Республикасы дәүләт телләренең берсендә алып барыла.

3. Шәһәр Советы сессиясенең датасы һәм вакыты шәһәр Хакиме тарафыннан билгеләнә.

Сессия барышында һәр 1,5 сәгать саен 20 минутка тәнәфес игълан ителә, әгәр шәһәр Советы депутатлары тарафыннан башка карар кабул ителмәсә.

4. Сессия эшендә шәһәр Советы карары буенча сессиядә карала торган мәсьәләләр буенча документлар, материаллар һәм мәгълүмат эзерләү өчен өстәмә тәнәфес игълан ителергә мөмкин, әмма 1 айдан да артык түгел.

5. Сессиягә килгән депутатларны теркәү, сессия ачылуга бер сәгать кала, башлана.

6 статья. Сессиядә рәислек итүче

1. Шәһәр Советы сессиясен шәһәр Хакиме ача һәм алып бара, ә ул булмаганда - аның урынбасары берсе башкара. Шәһәр Хакиме, аның урынбасары шәһәр Советы сессиясендә булмаса, шәһәр Советы сессиядә вакытлыча рәислек итүче итеп үз составыннан депутатны сайлый.

2. Сайлаулардан соң шәһәр Советының беренче утырышын, яңа шәһәр Хакиме сайланганчы, шәһәр Советының өлкән депутаты алып бара.

3. Сессиядә рәислек итүче:

1) сессияне ача һәм яба.

- район Советы һәм шәһәр Советының уртак сессияләрен үткәргәндә, беренче булып район Советы рәисе сессиясен ача, икенче булып шәһәр Советы рәисе сессиясен ача.

- район Советы һәм шәһәр Советының уртак сессияләрен үткәргәндә, беренче булып район Советы рәисе сессиясен яба, икенче булып шәһәр Советы рәисе сессиясен яба;

2) сессия эше өчен кворум булуын билгели һәм аның үтәлешен күзәтә;

3) сессиягә чакырылган депутатларның составы турында депутатларга хәбәр итә;

4) сессиянең эш тәртибенең әлегә Регламентка яисә шәһәр Советы кабул иткән сессияне үткөрү тәртибенә туры килүен тәмин итә;

5) докладчыларга, өстәмә докладчыларга һәм чыгыш ясаучыларга сүз бирә;

6) язма соратулар, гаризалар, белешмэләрне игълан итә;

7) депутатларга телдән соратулар, сораулар һәм белешмэләр, сессияне алып бару буенча искәрмэләр, тәкъдимнәр, карар проектлары буенча төзәтмэләр, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен сүз бирә;

8) карарлар кабул итүне таләп итә торган мәсьәләләр буенча депутатлар тавыш бирүен үткәрә һәм аның нәтижәләрен игълан итә;

9) сессия эшен тәмин итүгә, даими комиссияләргә, депутатларга, Зеленодольскмуниципаль районы Советы аппаратына (алга таба - Совет аппаратына) бәйлә йөкләмәләр бирә;

10) шәһәр Советы сессиясе беркетмәсенә кул куя;

11) залда тәртип тәмин итә;

12) карала торган мәсьәләләр буенча якларның хезмәттәшлегенә, карашларын якынайтуга ярдәм итә;

10) фикер алышулар барышында фикер алышына торган мәсьәлә буенча, кирәк очракта тиешле аңлатмалар биреп, фикерләр төрлелеген ачыклауны тәмин итә, фикер каршылыкларын бетерү һәм утырыш барышында барлыкка килеп чыккан башка мәсьәләләрне хәл итү максатларында консультацияләр үткәрүне оештыра;

11) кирәк булганда депутатлар, комитетлар белән консультацияләр үткәрә, каршылыкларны бетерү максатыннан, вакытлы комиссияләр эшен оештыра;

15) әлеге Регламент нигезендә сессияне үткәрү процедурасына бәйлә башка функцияләрне гамәлгә ашыра.

7 статья. Сессия секретариаты, хисап, редакция комиссиясе

1. Шәһәр Советы сессиясен үткәрү вакытында ачык тавыш бирү юлы белән шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән шәһәр Советы сессиясенә эшче органнары сайлана:

- секретариат;
- редакция комиссиясе;
- хисап төркеме.

2. Күрсәтелгән органнарның персонал составы шәһәр Хакиме тарафыннан кертелә.

3. Әлеге Регламент нигезләмәләрен үтәүне тәмин итү максатларында, сессияне үткәрү тәртибенә кагылышлы өлешендә, ике депутаттан торган Секретариат сайлана.

Секретариат чыгышлар өчен язылуны алып бара, депутат таләпләрен һәм мөрәжәгатьләрен терки һәм аларны карауны оештыра, депутатлардан, шулай ук граждандардан кәргән сорауларны, белешмәләрен, хәбәрләрен, белдерүләрен, тәкъдимнәрне һәм башка материалларны, соңыннан ияләренә жибәрү шарты белән, терки

4. Карала торган мәсьәлә буенча депутатларның мөрәжәгатъләрен һәм фикерләрен исәпкә алу һәм карар проектының ахыргы текстын эшләү өчен сессиядә ике депутаттан торган редакция комиссиясе сайлана.

Депутат (депутатлар) таләбе буенча депутат гарызнамәсенә җавап шәһәр Советы сессиясендә игълан ителергә мөмкин.

5. Тавыш бирү нәтижәләрен теркәү өчен ике депутаттан торган хисап төркеме сайлана:

III кисәк. ЮГАРЫ ӘЗЕРЛЕК РЕЖИМЫ, ГАДӘТТӘН ТЫШ ХӘЛ РЕЖИМЫ, ЧИКЛӘУ ЧАРАЛАРЫ (КАРАНТИН), ГАДӘТТӘН ТЫШ ЯКИ ХӘРБИ ХӘЛ ЧОРЫНДА ШӘҺӘР СОВЕТЫНЫҢ ЭШ ҮЗЕНЧӨЛЕКЛӘРЕ

8 статья. Шәһәр Советы эшчәнлегенә аерым тәртибе

1. Татарстан Республикасы территориясендә һәм/яки Зеленодольск муниципаль районында һәм/яки Зеленодольск шәһәрендә гадәттән тыш хәл режимы, чикләү чаралары (карантин), гадәттән тыш һәм хәрби хәл режимы кертелгән чорда шәһәр Хакиме карары буенча шәһәр Советы эшчәнлегенә аерым тәртибе (алга таба - эшчәнлекнең аерым тәртибе) билгеләнергә мөмкин.

2. Әлеге Регламентның шәһәр Советы сессияләрен, Президиум утырышларын һәм даими комиссияләргә үткәрү, тавыш бирү һәм аларга карарлар кабул итү өлешендә әлеге Регламентның аерым тәртибен билгеләгәндә әлеге кисәктә билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып кулланыла.

3. Шәһәр Советы сессиясе, Президиум һәм даими комиссияләр эшчәнлегенә аерым тәртибе гамәлдә булган чорда, мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләреннән файдаланып, видеоконференц-элементә рәвешендә (алга таба - шәһәр Советы сессияләре, Президиум утырышлары һәм даими комиссияләр утырышлары) үткәрелергә мөмкин.

9 нчы статья Сессияләргә дистанцион формада әзерләү һәм үткәрү

1. Карар үткәрү турында шәһәр Советы сессиясен дистанцион формада шәһәр Хакиме тарафыннан кабул ителә. Шәһәр Хакиме боерыгында сессияне үткәрү турында дистанцион формада көн тәртибе, сессиянең эш көне һәм вакыты, сессияне дистанцион рәвештә оештыру буенча башка мәсьәләләр күрсәтелә, шулай ук чакырылган затлар исемлегә билгеләнергә мөмкин.

Шәһәр Советы сессиясендә катнашу мөмкинлегә Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенә (алга таба – Башкарма комитет житәкчесе), Зеленодольск шәһәре прокурорына, Россия Эчке эшләр министрлыгының Зеленодольск шәһәри буенча бүлегә башлыгына мәҗбүри тәртиптә тәмин ителә.

Шәһәр Советы сессиясен дистанцион формада «Интернет»челтәрәндә мәғлүмат ресурсларында трансляциялиләр.

2. Дистанцион формада шәһәр Советы сессиясен уздыру турындагы хәбәр рәсми сайтта урнаштырыла.

Карарлар проектлары һәм аларга теркәлә торган материаллар, шәһәр Советы депутатларына электрон элементә чаралары аша шәһәр Хакименең дистанцион формада сессия үткәрү турында күрсәтмәсе чыкканнан соң, бер эш көне эчендә жиберелә.

3. Депутатларны һәм чакырылган затларны теркәү шәһәр Советы аппараты тарафыннан үткәрелә.

4. Шәһәр Советы сессиясендәге карарлар дистанцион формада ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавыш бирү, чыгыш ясау турындагы мөрәжәгать, сүз бирү, депутатлар тарафыннан әлеге Регламент нигезендә башка карар кабул ителмәгән булса, сессия эшендә катнашучы депутатларның кулларын күтәрү юлы белән үткәрелә.

5. Чакырылган затлар шәһәр Советы сессиясе эшендә дистанцион формада, мәғлүмати-телекоммуникацион элементә челтәрләреннән файдаланып, катнаша алалар.

10 нчы статья Президиум һәм даими комиссияләр утырышларын дистанцион формада эзерләү һәм уздыру

1. Президиум утырышын һәм даими комиссияләрне дистанцион рәвештә уздыру турындагы карар шәһәр Хакиме тарафыннан - Президиум утырышына, даими комиссия рәисе - даими комиссия утырышына карата кабул ителә.

2. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар, Президиум әгъзаларына һәм даими комиссия әгъзаларына утырышны үткәрү көненнән дә соңга калмыйча, электрон элементә чаралары аша жиберелә.

3. Президиум утырышында һәм шәһәрның күрсәтелгән органнары әгъзалары булмаган затларның даими комиссияләре утырышында катнашу шәһәр Хакиме һәм даими комиссия рәисе карары буенча гамәлгә ашырыла.

4. Президиум һәм даими комиссия утырышларында дистанцион формада карарлар ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

Тавыш бирү, чыгыш ясау турындагы мөрәжәгать, сүз бирү Президиум әгъзалары һәм даими комиссияләрнең кулларын күтәрү юлы белән башкарыла.

5. Үз компетенцияләренә кертелгән мәсьәләләр буенча Президиум һәм даими комиссияләр карарлары, эшчәнлекнең аерым тәртибе гамәлдә булган чорда кичектергесез очракларда, Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләрнең сораштыру аша кабул ителергә мөмкин.

Сораштыру кәгазьләре Президиум әгъзаларына һәм даими комиссияләргә әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән шартлар нигезендә жиберелә.

11 статья. Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләренң сораштыру-тавыш бирү

1. Шәһәр Хакиме яки даими комиссия рәисе карары буенча шәһәр Советы аппараты тарафыннан Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләренң сораштыру-тавыш бирү үткәрелә.

2. Сораштырылган тавыш бирү сораштыру кәгазе (әлеге Регламентка 1 нче кушымта) булып тора, анда тавыш бирүгә куелган көн тәртибендәге проектлар исемнәре күрсәтелә, һәр мәсьәлә буенча Президиум әгъзасы һәм даими комиссияләр («әйе», «юк») позициясе чагылдырыла.

3. Сораштыру тавыш бирү көнендә шәһәр Советы аппаратына Президиум яки даими комиссия әгъзасы үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган сораштыру кәгазен график рәвештә аның оригиналы формасында электрон элементә чаралары аша тапшыра. Сораштыру кәгазенң төп нөсхәсе Президиум яисә даими комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү көненнән дә соңга калмыйча тапшырыла.

Депутатлар тавышларын санау һәм тавыш бирү нәтижеләрен ясау шәһәр Советы аппараты тарафыннан башкарыла.

4. Президиум яки даими комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сораштырулар узган дип санала.

Президиум һәм даими комиссия карарларын кабул итү һәм рәсмиләштерү әлеге Регламентта билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5. Президиум һәм даими комиссияләренң кабул ителгән һәм имзаланган карарына Президиум әгъзаларының һәм даими комиссияләренң сораштыру кәгазьләре кушыла.

12 статья. Сессия, Президиум һәм даими комиссияләренң дистанцион формада беркетмәсе

1. Шәһәр Советы сессиясен, Президиум утырышларын, даими комиссияләрне үткәргәндә дистанцион формада рәислек итүче тарафыннан имзаланган беркетмә рәсмиләштерелә.

2. Шәһәр Советы сессиясе беркетмәсенә дистанцион формада утырыш үткәргәндә кулланыла торган программа чаралары турында мәгълүматлар, утырышның вакыты һәм тәмамлануы, шулай ук әлеге Регламентның 32 статьясында каралган башка мәгълүматлар кертелә.

3. Президиум утырышы беркетмәсенә яки даими комиссияләренң дистанцион формада утырыш үткәргәндә кулланыла торган программа чаралары, утырышны үткәрү вакыты һәм тәмамланганда, электрон элементә чараларын кулланып тавыш бирү рәвеше турында мәгълүматлар кертелә.

Президиум һәм даими комиссияләр утырышы беркетмәсенә әлегә Регламентның 11 статьясындагы 5 өлешендә күрсәтелгән документлар теркәлә.

IV кисәк. КӨН ТӘРТИБЕН ФОРМАЛАШТЫРУ. МӘСЬӘЛӘЛӘРНЕ КАРАУГА ӘЗЕРЛӘУ

13 статья. Көн тәртибенә сораулар кертү

1. Шәһәр Советы сессиясенәң көн тәртибенә шәһәр Хакиме, Хаким урынбасары, Президиум, даими комиссияләр, депутатлар, Башкарма комитет житәкчесе, Контроль-хисап палатасы рәисе, сайлау комиссиясе рәисе, Зеленодольск шәһәре прокуроры тарафыннан сораулар кертелә.

2. Шәһәр Советы сессиясендә карарлар проектларын карау турындагы тәкъдимнәр белән шулай ук мөрәжәгать итәргә хокуклы: территориаль ижтимагый үзидарә органнары, хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә гражданнарның инициатив төркеме .

Хокук чыгару ижат инициативасын гамәлгә ашыру субъектлары һәм тәртибе законнар, Татарстан Республикасы «Зеленодольск шәһәре» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба - Устав) һәм шәһәр Советы карарлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр Советы сессиясендәге мәсьәләләрне карау буенча тәкъдимнәр шәһәр Хакиме исеменә сессияләр арасындагы чорда кертелә.

Сессиянең көн тәртибенә мәсьәләләр кертү турындагы тәкъдимнәр шәһәр Советы карарлары проектлары рәвешендә рәсмиләштерелергә һәм шушы Регламентның 15, 16 статьяларында каралган тәртиптә һәм срокларда кертелергә тиеш.

14 статья. Көн тәртибен раслау

1. Көн тәртибе проекты утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән нигез итеп кабул ителә.

2. Сорауларны алмаштыру, аларның формулировкаларын төгәлләштерү, өстәмә мәсьәләләр турында тәкъдимнәр, шулай ук әлегә Регламентның 13 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән затлар көн тәртибе проекты нигез итеп алганнан соң, көн тәртибенә кертелә.

3. Тәкъдимнәр буенча фикер алышканнан соң көн тәртибе, нигездә шунда катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән раслана.

15 статья. Мәсьәләләрне карауга әзерләу

1. Әлегә Регламентның 16 статьясы нигезендә әзерләнгән карарлар проектлары һәм беркетелгән документлар шәһәр Хакименә, сессия уздыру датасына кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, шушы Регламентның 13

статьясы нигезендә , көн тәртибенә тиешле сорауны керткән затлар тарафыннан тапшырыла.

2. Әлеге Регламентта каралган очрақларда, шәһәр Советына кертелә торган карарлар проектларының әзерлеге тиешле даими комиссия яисә Президиум тарафыннан сессиядә утырышта карауга фикер алышу өчен каралырга тиеш.

3. Шәһәр бюджеты, аның үтәлеше турындагы хисап проектлары даими комиссияләр утырышларында мәжбүри рәвештә алдан каралырга тиеш.

Шәһәр бюджеты турындагы карар, аның үтәлеше турындагы хисап проектлары Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Зеленодольск шәһәре» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм карала.

Муниципаль финанс контроле предметы булып торучы мәсьәләләр буенча карарлар проектлары Контроль-хисап палатасы тарафыннан мәжбүри рәвештә алдан каралырга тиеш.

4. Сессиягә шәһәр Хакиме тарафыннан тиешле процедураны узмаган, әмма экстрен карау таләп ителә торган карарлар проектлары чыгарылырга мөмкин.

16статья. Шәһәр Советы сессиясендә карау өчен карарлар проектларын кертү

1. Карар проекты әлеге Регламентның 13 статьясындагы 1, 2 өлешләрендә күрсәтелгән затлар тарафыннан, әлеге Регламентның 15 статьясындагы 3 өлеш нигезләмәләрен исәпкә алып, сессиягә кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча , шәһәр Хакиме исеменә өстәмә хат белән язма рәвештә кертелә.

2. Карарлар проектларына түбәндәге материаллар теркәлә:

а) аңлатма язуы (чыгарыла торган мәсьәләнең нигезләмәсе һәм актуальлеге, шулай ук аны гамәлгә ашыру нәтижәләре);

б) белешмә материаллар (кертелә торган мәсьәлә буенча мәгълүмат, иллюстратив материал, схемалар, таблицалар һ. б.);

в) финанс-икътисадый нигезләү (әлеге проектны гамәлгә ашыру матди чыгымнар таләп иткән очракта);

г) Зеленодольск муниципаль районының финанс-бюджет палатасы бәяләмәсе (гамәлгә ашыру жирле бюджеттан матди чыгымнар таләп итә торган муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проекты кертелгән очракта);

д) Районның контроль - исәп-хисап палатасы бәяләмәсе (муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проекты муниципаль финанс контроле предметы булган мәсьәләләргә кагылган очракта);

е) хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза нәтижәләре буенча прокурор бәяләмәсе (муниципаль норматив хокукый акт проекты кертелгән очракта);

ж) жайга салу йогынтысын баяләү турында баяләмә (карап проекты эшқуарлык һәм инвестиция эшчәнлеге субъектлары өчен яңа бурычларны билгеләгән яисә шәһәр Советы карарларында элек каралган бурычларны үзгәрткән очракта, законнарда билгеләнгән очрақлардан тыш);

з) муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлауларны, жәмәгать фикер алышуларын билгеләү турында муниципаль хокукый акт рәсми басылып чыккан массақүләм мәғлүмат чараларының битләре күчермәсе һәм (яисә) сайттан мәғлүмат скриншоты; муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулар уздыру беркетмәсе; муниципаль хокукый акт проекты буенча гавами тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулар нәтижәләре буенча баяләмә рәсми басылып чыккан массақүләм мәғлүмат чарасы битләренең күчермәсе һәм (яисә) сайттан мәғлүмат скриншоты;

з) әлеге мәсьәлә буенча чыгыш ясаучылар һәм чакырылган докладчылар исемлеге;

и) әлеге проект қабул ителүгә бәйле рәвештә үзгәрешләр кертелергә, үз көчләрен югалтқан дип танылырга яисә реквизи́тларын күрсәтеп, туктатып торылырга, шулай ук қабул ителергә тиешле шәһәр Советы карарлары исемлеге;

к) рәсми сайтта проектны урнаштыру (муниципаль норматив хокукый акт проектын кертү очрагында) һәм бәйсез экспертларның баяләмәләрен дә кертәп, коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәру нәтижәләре турында мәғлүмат.

3. Башқарма комитет житәкчесе, Контроль-хисап палатасы рәйсе, сайлау комиссиясе рәйсе белән кертелгән карарлар проектлары, алар тарафыннан визаланырга тиеш. Озату материалларында башқаручының, шулай ук проектны эшләгән кисәкчә житәкчесе фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы һәм эш телефоны булырга тиеш.

4. Карарлар проектлары әлеге Регламентның 17 статьясы нигезендә хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза узарга тиеш.

5. Карарлар проектлары әлеге Регламентта каралган очрақларда, тиешле мәсьәләләрне үз эченә алган даими комиссия яисә Президиум тарафыннан карала. Карау нәтижәләре буенча Президиум яки даими комиссия әлеге мәсьәләләрне шәһәр Советы сессиясенә кертү максатка ярашлылығы турында, шулай ук әлеге мәсьәләләрне сессиядә карауга әзерлеге турында карарлар чыгара.

6. Барлык муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый актларның проектлары шәһәр Советы аппаратының юридик бүлегендә хокукый, коррупциягә каршы экспертиза узарга тиеш. Муниципаль (шул исәптән норматив) хокукый акт проектын закон таләпләренә туры килә дип танылса, проект шәһәр Советы аппаратының юридик бүлеге башлығы тарафыннан визалана, туры килмәгән очракта материаллар эшләп бетерергә жиберелә.

7. Әлеге Регламентның 16 статьясындагы 3, 4 өлешләрәндә билгеләнгән таләпләрне үтәмәгән очракта, карар проекты башкаручыга эшләп бетерү өчен кире кайтарыла.

17 статья. Хокукый һәм коррупциягә каршы экспертиза

1. Хокукый экспертиза шәһәр Советы аппаратының юридик бүлеге тарафыннан үткәрелә. Карар проекты закон таләпләренә туры килми дип танылган очракта, материаллар эшләп бетерү өчен жибәрелә яки, тәкъдим ителгән проектның гамәлдәге законнар таләпләренә туры килмәве турында юридик бүлегенә бәяләмәсе белән, депутатларга таратыла.

2. Коррупциягә каршы экспертиза юридик бүлек тарафыннан Зеленодольск муниципаль районы Башлыгының хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

3. Норматив характердагы карарлар проектларына карата кануннар нигезендә коррупциягә каршы бәйсез экспертиза уздырыла.

Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәрү максатларында норматив характердагы карар проектлары рәсми сайтта урнаштырыла.

Шәһәр Башкарма комитеты тарафыннан эзерләнгән карарлар проектлары шәһәр Башкарма комитетының рәсми сайтында урнаштырыла.

Хокук чыгару эшчәнлегенә башка субъектлары тарафыннан эзерләнгән проектлар, бәйсез экспертлар бәяләмәләрен кабул итә башлау һәм тәмамлану датасын күрсәтеп, проектны шәһәр Советына карау вакытыннан алып бер эш көне эчендә шәһәрның рәсми сайтында урнаштырыла.

Бәйсез экспертларның бәяләмәләре законлылык, хокук тәртибе, хәбәрдарлык һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия тарафыннан кабул ителгән көннән алып 30 көннән дә артмаган вакыт эчендә каралырга тиеш һәм тәкъдим итү характерына ия. Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәргән гражданга яисә оешмага, бәяләмәдә ачыкланган коррупциоген факторларны бетерү ысулы турында тәкъдим булмаган очрактан тыш, мотивлаштырылган җавап жибәрелә.

Бәяләмәләренә карау нәтижәләре буенча карар проекты эшләп бетерелергә мөмкин.

V кискәк. КӨН ТӘРТИБЕНДӨГЕ МӘСЬӘЛӘЛӘР БУЕНЧА ФИКЕР АЛЫШУ

18 статья. Сораулар буенча фикер алышу процедурасы

Шәһәр Советы сессиясендә сораулар буенча фикер алышу процедурасына түбәндәгеләр керә:

- докладчы чыгышы;
- өстәмә докладчының чыгышы (кирәк булганда);
- депутатларның сораулары һәм аларга җаваплар;

- фикер алышуларда чыгыш ясау;
- докладчының йомгаклау сүзе (кирәк булганда);
- даими комиссия вәкиле чыгышы;
- документны нигез итеп кабул итү өчен тавыш бирү (төзәтмәләр булганда);
- кәргән төзәтмәләргә редакция комиссиясе тарафыннан игълан итү (төзәтмәләр булганда);
- төзәтмәләр авторларының чыгышы (кирәк булганда);
- төзәтмәләр буенча тавыш бирү (кирәк булганда);
- тулаем алганда тавыш бирү.

19 статья. Сүз бирү

1. Сорау буенча доклад белән әлегә мәсьәләне сессиядә карауга керткән зат яисә тиешле мәсьәлә буенча карар проектына озату материалларында күрсәтелгән зат чыгыш ясый..

3. Карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирү турындагы мөрәжәгатьләр сессиядә рәислек итүче исеменә тапшырыла.

3. Сессиядә рәислек итүче фикер алышуларда чыгыш ясау өчен мөрәжәгатьләр керү тәртибендә сүз бирә.

5. Процедура һәм тавыш бирү мотивлары буенча сүз, шулай ук сорауларга җаваплар өчен чираттан тыш һәм тавыш бирүгә кадәр бирелергә мөмкин.

5. Фикер алышулар туктатылганнан соң, рәислек итүче сүзне редакция комиссиясе вәкиленә бирә.

6. Шәһәр Хакиме, аның урынбасары, Башкарма комитет җитәкчесе теләсә кайсы вакытта чыгыш ясау өчен сүз алырга хокуклы.

7. Сессиядә рәислек итүче шәһәр Советы депутатлары булмаган затларга сүз бирергә мөмкин, әгәр мондагы депутатларның күпчелек тавышы белән башка карар кабул ителмәгән булса.

20 статья. Чыгышлар өчен вакыт

1. Сессиядә докладлар өчен 30 минут, өстәмә докладлар өчен 15 минут, докладлар һәм карар проектлары буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен 10 минутка кадәр, фикер алышуларда кабат чыгыш ясау өчен 3 минутка кадәр, сессияләргә алып бару тәртибе, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен, сораулар, тәкъдимнәр, хәбәрләр һәм белешмәләр кертү өчен 1 минутка кадәр вакыт бирелә.

2. Көн тәртибендәгә мәсьәләләргә караганда, шәһәр бюджетыннан, аның үтәлеше турындагы хисапларны караганнан тыш, мәсьәләнең асылы һәм бирелгән сорауларга җаваплар белән чикләнеп, шәһәр Советы докладны тыңламаска карар кабул итә ала.

3. Рәислек итүче сессиядә катнашучы депутатларның күпчелеге ризалыгы белән чыгыш ясау вакытын озайтырга мөмкин.

21 статья. Фикер алышуларны туктату

1. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәлә рәислек итүче чыгыш ясау өчен язылган һәм чыгыш ясаган депутатлар санын игълан иткәннән соң хәл ителә.

2. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәләне хәл иткәннән соң, билгеләнгән саннан кимендә өчтән бер өлеше булган депутатлар төркеме элекке депутат төркеме вәкиленә сүз бирүне сораса, рәислек итүче аңа чыгыш ясау өчен вакыт бирә.

22 статья. Шәһәр Советы сессиясендә чыгышларның тәртибе һәм этикасы

1. Чыгышлар трибунадан яисә рәислек итүче ризалыгы белән микрофоннардан Татарстан Республикасы дәүләт телләренең берсендә башкарыла.

2. Шәһәр Советы депутаты бер үк мәсьәлә буенча икедән артык чыгыш ясий алмый. Башка зат файдасына чыгыш ясау хокукын тапшыру рөхсәт ителми.

3. Докладчыларга сораулар депутатлар тарафыннан телдән бирелергә яки Секретариатка язма рәвештә жибәрелергә мөмкин.

4. Сессиядә чыгыш ясаучы депутат депутат этикасы кагыйдәләрен бозмаса тиеш – үз сөйләмендә депутат һәм башка затлар намусына һәм абруена зыян китерерлек дорфа, мәсхәрәле гыйбарәләр кулланмаса, законсыз гамәлләргә өндәмәскә, күрәләтә ялган мәгълүмат кулланмаса, кемгә дә булса нахак гаепләр такмаса тиеш. Бу очракта рәислек итүче мондый сүзләргә һәм чакыруларга юл куймау турында кисәтү ясарга хокуклы. Икенче кисәтү ясаганнан соң, чыгыш ясаучы сүзләрдән, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча кабат чыгыш ясау хокукыннан мәхрүм ителә.

5. Сессиядә чыгыш ясаучы фикер алышу темасын сакларга һәм чыгыш ясауның вакытлы регламентын үтәргә тиеш. Чыгыш ясаучы темадан кире кагылса яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыттан артып китсә, рәислек итүче аңа кисәтү ясарга хокуклы.

6. Әгәр докладчы чыгыш ясау өчен үзенә бирелгән вакыттан тыш та чыгышын дәвам итсә яисә фикер алышына торган мәсьәләгә кагылмаган чыгыш ясаса, рәислек итүче аны, икенче кисәтү ясаганнан соң, сүздән мәхрүм итә.

7. Шәһәр Советы депутатлары булмаган затлар, сессияне алып бару тәртибен тупас бозган очракта, рәислек итүченең телдән күрсәтмәсе буенча утырыш залыннан чыгарылырга мөмкин.

23 статья. Сорауларны карауны күчерү

1. Шәһәр Советы карары буенча сессиянең көн тәртибендәге мәсьәләләрне карау даими комиссияләр утырышына күчерелергә мөмкин. Даими комиссияләр тарафыннан эшләнгән нәтижәләр, рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр сессиянең яңарышы турында шәһәр Советы тарафыннан хәбәр ителә.

2. Шәһәр Советы карары буенча мәсьәлә якындагы сессияләрнең берсенә күчерелергә мөмкин.

3. Сессиягә кертелгән мәсьәлә киләсе якындагы сессиягә күчерелсә, шәһәр Советы мәсьәләне проект инициаторы итеп күчерү турында хәбәр ителергә тиеш.

VI кисәк. ТАВЫШ БИРҮ ҺӘМ КАРАРЛАР КАБУЛ ИТҮ

24 статья. Тавыш бирү төрләре

1. Әгәр законнарда, шәһәр Уставында, муниципаль хокукий актларда башкача билгеләнмәгән булса, карарлар ачык тавыш бирү юлы белән, шул исәптән әлеге Регламентның III кисәгендә каралган үзенчәлекләрне исәпкә алып кабул ителә.

2. Яшерен тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

3. Исемле тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/3 тән артык тавыш бирсә кабул ителә.

4. Техник мөмкинлек булган очракта, депутатлар саныннан күпчелеге карары буенча электрон тавыш бирү кулланылырга мөмкин.

25 статья. Ачык тавыш бирү

1. Ачык тавыш бирүне уздырганда рәислек итүче карар проекты буенча тавыш бирү һәм аның нәтижәләре турында игълан итә.

2. Ачык тавыш бирү нәтижәләре хисап комиссиясе тарафыннан исәпләнә.

26 статья. Яшерен тавыш бирү

1. Яшерен тавыш бирүне үткөрү турындагы тәкъдим белән шәһәр Хакиме яки депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/5 депутатлар төркеме мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Яшерен тавыш бирү һәм аның нәтижәләрен билгеләү өчен шәһәр Советы ачык тавыш бирү юлы белән депутатлар арасынан өч кешедән торган хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясенә кандидатлары сайланучы органнар составына яисә вазыйфаи зат вазыйфасына күрсәтелгән

депутатлар керә алмый. Хисап комиссиясе үз составыннан комиссия рәисен һәм секретарен сайлый. Яшерен тавыш бирү нәтижәләрен билгеләү функцияләре сессия эше башында сайланган хисап комиссиясенә йөкләнергә мөмкин.

3. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр хисап комиссиясе контролендә, ул билгеләгән форма һәм билгеле күләмдә әзерләнә.

4. Тавыш бирү вакыты һәм урыны, аны уздыру тәртибе хисап комиссиясе тарафыннан әлеге Регламент нигезендә билгеләнә һәм хисап комиссиясе рәисе тарафыннан игълан ителә.

5. Һәр депутатка шәһәр Советы тарафыннан карала торган бер мәсьәлә буенча бер бюллетень бирелә. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр депутатларга депутат таныклығын күрсәтү буенча депутатлар исемлеге нигезендә хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелә.

6. Бюллетеньнәрне тутыру хисап комиссиясе билгеләгән тәртиптә, яшерен тавыш бирү кабинасында башкарыла. Мәгълүм үрнәккә туры килми торган бюллетеньнәр, тавыш биргән депутатның ихтыяр белдерүләрен ачыклау мөмкинлеге булмаган бюллетеньнәр, ә вазыйфай затларны сайлаганда - вазыйфага ике һәм аннан күбрәк кандидатура калдырылган яки теркәлгән бюллетеньнәр, тавыш бирү нәтижәләренә кагылмаган нинди дә булса язмалар яраксыз дип санала. Бюллетеньгә кертелгән өстәмә фамилияләр тавышларны санаганда исәпкә алынмый.

7. Яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында хисап комиссиясе беркетмәтөзи, аңа Хисап комиссиясенә һәр әгъзасы имза сала.

7. Хисап комиссиясе доклады буенча шәһәр Советы яшерен тавыш бирү нәтижәләре турында карар кабул итә.

27 статья. Исемле тавыш бирү

1. Исемле тавыш бирүне үткәру турындагы тәкъдим белән шәһәр Хакиме һәм депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/5 сандагы депутатлар төркеме мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Исемле тавыш бирү исемле тавыш бирү бланкларын кулланып үткәрелә. Исемле тавыш бирү шәһәр Советы карары буенча сессия эшендә катнашучы депутатларны сораштыру юлы белән үткәрелергә мөмкин.

3. Исемле тавыш бирү шәһәр Советы органнарының, башка органнарның һәм вазыйфай затларны сайлау (билгеләү) турындагы мәсьәлә буенча үткәрелергә тиеш түгел, аларны сайлау (билгеләү) шәһәр Советы карамагына кертелгән.

4. Исемле тавыш бирү бланкы депутат тарафыннан тутырыла һәм бланк номеры, депутатның фамилиясе һәм инициаллары, сорауның формулировкасы, тавыш бирү нәтижәсе ("риза" яки "каршы"), депутат имзасы, тавыш бирү датасын үз эченә ала.

5. Исемле тавыш бирү өчен сорауның формулировкасы законлы, бертөсле кабул ителә торган һәм кире кагуны яки тыюны үз эченә алмый торган булырга тиеш. Формулировка сессиянең эш башында сайланган

Секретариат житәкчесе тарафыннан тәкъдим (документ проекты) авторының яисә утырышта рәислек итүченең диктовкасы астында бланкка языла.

6. Бланкларда "риза", "каршы" сүзләре булырга тиеш. Тавыш бирүче ике сүзне дә калдырган яки юкка чыгарган бланк, тавышларны санаганда, гамәлгә яраксыз дип санала һәм исәпкә алынмый. Бланкта тавыш бирү нәтижәләрен төзәтү рәхсәт ителми.

7. Хисап комиссиясенең исемле тавыш бирү бланкларын кабул итү шәһәр Советы билгеләгән вакытка кадәр башкарыла.

8. Исемле тавыш бирү нәтижәләре тавыш бирү көнендә игълан ителә. Исемле тавыш бирү нәтижәләре игълан ителгәннән соң массакүләм мәгълүмат чараларында шәһәр Советы карары буенча игълан ителергә мөмкин.

9. Исемле тавыш бирү юлы белән тутырылган бланклар, шәһәр Советы аппаратында шәһәр Советы карары басылып чыкканнан соң, өч ай дәвамында саклана. Саклау срогы чыккач, исемле тавыш бирү бланклары билгеләнгән тәртиптә юкка чыгарылырга тиеш.

28 статья. Шәһәр Советы карарлары кабул итү

1. Шәһәр Советы карарлары кабул ителгән дип санала, әгәр алар өчен тавыш биргән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелеге, әгәр дә законда, шәһәр Уставында, әлеге Регламентта башкасы каралмаган булса.

2. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Процедура мәсьәләләренә түбәндәгеләр карый:

- көн тәртибенә өстәмәләр һәм үзгәрешләр кертү;
- сессиянең эш тәртибендә үзгәрешләр;
- чыгыш ясау өчен сүз бирү;
- чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт бирү;
- карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларны туктату;
- тавыш бирү ысулы, шәһәр Советы сессиясен алып бару тәртибе буенча тәкъдимнәр;
- мәсьәләне шәһәр Советының икенче сессиясенә күчерү ;
- сессия эшендә тәнәфес игълан итү;
- шәһәр Советы сессиясен үткәрү тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

4. Шәһәр Уставын кабул итү, шәһәр Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, шәһәр Советының үз-үзен таркату турындагы карар депутатларның билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

5. Зеленодольск шәһәре (алга таба - шәһәр) территориясендә үтәлүе мәжбүри булган кагыйдәләрне билгели торган шәһәр Советы карарлары, әгәр законнар белән башкасы билгеләнмәгән булса, шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

29 статья. Шәһәр Советының үз-үзен таркату турында карар кабул итү тәртибе

1. Шәһәр Советының үз-үзен таркату турындагы карар шәһәр Хакиме яисә депутатлар төркеме инициативасы белән шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән санының кимендә яртысы күләмендә кабул ителергә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы түбәндәге очрақларда тәкъдим ителә алмый:

1) Шәһәр Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;

2) шәһәр жирлеге бюджетын кабул итү һәм аның үтәләше турында хисапны раслау чорында;

3) шәһәр Хакимен киредән чакыртып алу турында тавыш бирүне уздыру чорында йә аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очрақта.

3. Шәһәр Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдимендә үз-үзен тарату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа рөхсәтнең сәбәпләрен нигезләүче башка материаллар да өстәлергә мөмкин.

4. Мәсьәләне алдан карау өчен үз-үзен таркату арасынан шәһәр Советы карары белән комиссия төзелә. Шәһәр Советы карары буенча яки шәһәр Хакиме карары буенча шәһәр Советының үз-үзен таркатуы турындагы мәсьәлә гавами тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Шәһәр Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамлылыгы шәһәр Советы депутатлары һәм шәһәр халкы тарафыннан үз-үзләрен таркату инициативасы буенча һәрьяклап һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турында карар, үз-үзен таркату турындагы инициативаны тәкъдим иткән көннән, ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Шәһәр Советының үз-үзен таркату турындагы карар шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яшерен тавыш бирү юлы белән тавышларның өчтән икесе тарафыннан кабул ителә.

7. Шәһәр Советы үз-үзен таркату турында тәкъдимнәр кире кагылган очрақта, үз-үзен таркату турындагы кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән, бер елдан да иртәрәк булмаган вакытта, күрсәтелергә мөмкин.

30 статья . Шәһәр Советы карарларын рәсмиләштерү, үз көченә керү һәм бастырып чыгару

1. Шәһәр Советы кабул иткән карарлар шәһәр Хакименә кул кую өчен жиберелә.

Шәһәр Советының имзаланган карарлары шәһәр Советы аппаратында теркәлә. Шәһәр Советы карарының датасы - аны кабул итү датасы.

2. Шәһәр Советы карарлары шәһәр Уставының 73 статьясы нигезендә үз көченә керә һәм басылып чыга (халыкка житкерелә).

31 статья. Шәһәр Советы карарларын гамәлдән чыгару, туктатып тору

1. Шәһәр Советы карарлары юкка чыгарылырга яисә аларның гамәлдә булуы шәһәр Советы тарафыннан, шулай ук суд тәртибдә туктатылырга мөмкин; ә жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләренә федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны жайга сала торган өлешендә - Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә вәкаләтле органы) тарафыннан.

2. Шәһәр Советының норматив характерга ия булмаган карары, Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшмәкәрләрнең хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкильнең эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән тиешле күрсәтмәсен алган очракта, шәһәр Советы тарафыннан кичекмәстән туктатыла.

VII кисәк. СЕССИЯ БЕРКЕТМӘСЕ, СЕССИЯДӘ ӘЙТЕЛГӘН ТӘКЪДИМНӘР ҺӘМ ИСКӘРМӘЛӘР

32 статья. Сессия беркетмәсе

1. Шәһәр Советы сессиясендә беркетмә, аудиоязма яки сессиянең стенограммасы алып барыла.

2. Сессия беркетмәсе сессия уздырылган көннән ун көн эчендә рәсмиләштерелә. Сессия беркетмәсендә түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

- шәһәр Советының чакырылыш номеры, сессиянең тәртип номеры (чакырылыш чикләрендә), сессияне уздыру датасы һәм урыны;

- әлеге Регламентның III кисәген исәпкә алып, сессияне үткөрү формасы;

- шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саны, утырышта катнашучылар һәм булмаган депутатлар саны, шулай ук сессиядә депутатлар булмаган затлар саны;

- сессиянең эшче органнарына сайланган әгъзаларның санын һәм сессиянең эшче органнарына сайланган депутатларның фамилияләре, исемнәре, атасының исеме;

- сессиянең көн тәртибе, һәр мәсьәлә буенча докладчы һәм өстәмә докладчы фамилиясе һәм вазифалары ;

- фикер алышуларда чыгыш ясаган депутатларның, сорату керткән яисә докладчыларга һәя өстәмә докладчыларга (язмача яки телдән) сорау биргән депутатларның, шулай ук сессиядә каралган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр белән чыгыш ясаган депутатларның фамилияләре, исемнәре, әтисенең исеме;

- карар кабул итү өчен кирәкле тавышлар саны турындагы мәгълүматны да кертеп, тавыш бирү нәтижәләре,

3. Сессия беркетмәсенә түбәндәгеләр кушымта итеп бирелә:

- кабул ителгән карарлар;
- чакырылганнар исемлеге;
- сессиядә рәислек итүчегә тапшырылган язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр;
- әлеге Регламентның III кисәгендә каралган башка документлар һәм материаллар.

4. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар шулай ук сессия беркетмәсе текстында чагылдырыла.

33 статья. Шәһәр Советы карарларын һәм сессия беркетмәләрен саклау

1. Шәһәр Советы карарлары оригиналлары, сессия беркетмәсе һәм башка документлар чакырылыш дәвамында шәһәр Советы аппаратында саклана, шуннан соң акт буенча муниципаль архивка тапшырыла.

2. Сессия беркетмәсенә күчәрмәсе депутатларга аларның таләбе буенча танышу өчен бирелә.

3. Кирәк булганда, сессия беркетмәсенән өземтә бирелә.

Шәһәр Советы аппаратында чакырылышта саклана торган сессия беркетмәсенән өземтә, “Өземтә” сүзен өске уң почмагында күрсәтелеп рәсмиләштерелә һәм шәһәр Башлыгы урынбасары имзасы һәм шәһәр Советы мөһере белән таныклана.

Сессиянең муниципаль архивка тапшырылган беркетмәсенән өземтә архив эше турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә бирелә.

VIII кисәк. ШӘҺӘР ХАКИМЕ, ШӘҺӘР ХАКИМЕ УРЫНБАСАРЫ, ШӘҺӘР СОВЕТЫ ОРГАННАРЫ

34 статья. Шәһәр Советы органнарын сайлау

1. Шәһәр Хакиме шәһәр Советы тарафыннан шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән яшерен тавыш бирү юлы белән сайлана. Шәһәр Хакимен сайлау шәһәр Советы депутатлары, шәһәр Советында сәяси партияләрнең фракцияләре тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасыннан башкарыла.

2. Шәһәр Хакиме сайланганнан соң шәһәр Хакиме һәм шәһәр Советы Рәисе вәкаләтләрен үтәүгә керешә.

3. Шәһәр Хакиме урынбасарын сайлау, Президиумны оештыру, даими комиссияләр төзү, аларның персонал составын сайлау, даими комиссияләр рәисләре вазыйфасында раслау шәһәр Советы сессиясендә башкарыла.

35 статья. Шәһәр Хакиме

1. Шәһәр Хакиме шәһәр Уставы һәм әлеге Регламент нигезендә шәһәр Советы эшчәнлеген оештыруны башкара.

2. Шәһәр Хакименең үз вәкаләтләре шәһәр Уставы белән билгеләнә.

3. Шәһәр Хакиме шәһәр Советы эшчәнлеген оештыру өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләргә ия:

Зеленодольск шәһәрен башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданныр һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә, шәһәр исемнән ышанычнамәсез эш итә;

шәһәр Советы эшен оештыра, шәһәр Советы утырышларын, Президиум утырышларын чакыра һәм аларга рәислек итә;

шәһәр Советының чираттан тыш утырышы чакыруын таләп итәргә хокуклы;

әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә шәһәр Советы кабул иткән хокукый актларга кул куя һәм халыкка житкерә;

үз вәкаләтләре кысаларында жирле әһәмияттәге мәсьәләләр һәм Совет эшчәнлеген оештыру буенча хокукый актлар чыгара;

шәһәр Советы эшендә хәбәрдарлык һәм жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алу буенча чаралар күрә;

гражданнырны кабул итүне, аларның мөрәжәгәтләрен, гаризаларын һәм шикаятләрен карауны оештыра;

шәһәр Советы, шәһәр Президиумы утырышлары беркетмәләренә кул куя;

шәһәр Советы аппараты белән житәкчелек итүне гамәлгә ашыра;

шәһәр Советының контроль вәкаләтләрен тормышка ашыруны координацияли;

шәһәр Советы эшчәнлеген карап тоту һәм тәмин итү өчен шәһәр бюджетында каралган чыгымнар буенча акча бүлүче булып тора;

закон һәм әлеге Устав нигезендә гражданнырның турыдан-туры ихтыяр белдерү юлы белән кабул ителгән карарны гамәлгә ашыру буенча халыклар Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;

шәһәрның жирле үзидарә органнарының федераль башкарма хакимият органнарының территорияль органнары, башка федераль органнар, шәһәр территориясендә эшләүче Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән тиешле үзара хезмәттәшлеген тәмин итә;

шәһәр исемнән дәүләт хакимияте органнары, башка муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары белән икътисадый һәм социаль-мәдәни өлкәләрдә хезмәттәшлек турында шартнамәләр һәм килешүләр, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары белән хезмәттәшлек итү һәм гамәлләрне координацияләү турында шартнамәләр һәм килешүләр төзи;

Финанс органы турындагы нигезләмә нигезендә бюджетның агымдагы үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;

жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән жирле

үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәэмин итә;

муниципаль-шәхси партнерлык өлкәсендә муниципаль-хосусый партнерлык проектын гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итә, әгәр дә гавами партнер булып муниципаль берәмлек торса йә муниципаль берәмлек катнашында уртак конкурс уздыру планлаштырыла (Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы катнашында уртак конкурс уздыру планлаштырыла торган очраклардан тыш), шулай ук «Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнар һәм Россия Федерациясенә норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, шәһәр Уставы һәм норматив хокукый шәһәр актлары;

«Россия Федерациясендә дәүләт-хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясындагы 2 өлешендә каралган вәкаләтләренә гамәлгә ашыруга вәкаләтле жирле үзидарә органы билгели;

«Россия Федерациясендә дәүләт - хосусый партнерлык, муниципаль-хосусый партнерлык һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2015 елның 13 июлендәге 224-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясындагы 2-5 өлешләре нигезендә проектын нәтижәләлеген бәяләү уздыру һәм аның чагыштырма өстенлеген билгеләү өчен муниципаль-хосусый партнерлык проектын Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органына жибәрә;

федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль шәһәр башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук әлегә Устав, шәһәр Советы карарлары белән шәһәр Хакиме компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

4. Шәһәр Хакиме үз вәкаләтләрен шәһәр Советы исеменнән шәһәр Хакиме урынбасары тарафыннан имзаланган вакытлы хезмәт шартнамәсе шартларында даими нигездә гамәлгә ашыра.

36 статья. Шәһәр Хакиме урынбасары

1. Шәһәр Хакиме шәһәр Советына депутатлар арасыннан шәһәр Хакиме урынбасары вазифасын сайлау өчен кандидатуралар тәкъдим итә.

Шәһәр Хакиме урынбасарын сайлау, әгәр шәһәр Советы башка карар кабул итмәсә, ачык тавыш бирү юлы белән кандидатуралар тикшерелгәннән соң, уздырыла.

2. Кандидат, әгәр аны сайлау өчен Шәһәр Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелегә тавыш бирсә, Шәһәр Башлыгы урынбасары вазифасына сайланган дип санала.

3. Шәһәр Хакиме урынбасары вазыйфасына кандидат өчен депутатларның билгеләнгән саныннан 1/2 дән кимрәк тавыш биргән очракта, Шәһәр Хакиме башка кандидатуралар тәкъдим итә, алар буенча яңа фикер алышулар һәм тавыш бирү уздырыла.

4. Шәһәр Хакиме урынбасары азат ителгән яки азат ителмәгән нигездә үз вәкаләтләрен башкара. Шәһәр Хакиме урынбасарының эш шартлары шәһәр Хакиме тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр Хакиме урынбасары үз вәкаләтләре булмаган яки вакытыннан алда туктатылган очракта шәһәр Хакиме вазифаларын башкара.

37 статья. Шәһәр Советы Президиумы

1. Президиум сессияләр арасындагы чорда шәһәр Советы эшен тәэмин итү, шәһәр Советы каравына мәсьәләләргә үз вакытында эзерләү максатларында төзелә.

2. Президиум составына түбәндәгеләр керә:

- шәһәр Хакиме;
- шәһәр Хакиме урынбасары;
- даими комиссияләр рәисләре.

Шәһәр Советы Президиумы карары буенча Президиум составына шәһәр Советының башка депутатлары да сайлана ала.

3. Президиум эшчәнлегә утырышлар формасында башкарыла. Президиум утырышы Президиумның кимендә 1/2 составы булса, тулы хокуклы була. Президиум утырышына Президиум составына кермәгән депутатлар киңәш бирү тавышы хокукы белән чакырыла ала.

4. Президиум утырышлары ачык булып тора. Президиум бары тик Президиум әгъзалары һәм махсус чакырылган затлар катнашында ябык утырыш үткөрү турында карар кабул итәргә хокуклы.

5. Шәһәр Хакиме Президиумны житәкли, аның эшенә житәкчелек итә һәм утырышларны чакыра.

Үзе булмаганда яки вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, шәһәр Хакименә хокукый акты белән билгеләнгән вәкаләтләргә бүлү нигезендә шәһәр Хакиме вазифаларын башкаручы урынбасары Президиум эше белән житәкчелек итә һәм аның утырышларын чакыра.

6. Шәһәр Советы Президиумы:

- шәһәр Советы сессиясенә кертелә торган мәсьәләләргә эзерләүне һәм алдан карауны оештыра;

- депутатларга үз вәкаләтләрен тормышка ашыруда ярдәм күрсәтә, аларны кирәкле мәгълүмат белән тәэмин итә;

- шәһәр Советында, шәһәр Советы тарафыннан төзелә торган комиссияләрдә, берләшмәләрдә, фракцияләрдә, төркемнәрдә, шулай ук сайлау округларында депутатларның эшенә бәйле мәсьәләләргә тикшерә;

- даими һәм вакытлы комиссияләр эшчәнлеген жайга сала;

- Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру буенча шәһәр Советына тәкъдимнәр кертә;

- федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, әлеге Регламентта, башка муниципаль хокукый актларда каралган очрактардан тыш, депутат этикасы, коррупциягә каршы тору турында федераль законнар таләпләрен үтәү мәсьәләләрен, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле башка мәсьәләләргә карый;

- шәһәр Советы төзегән даими комиссияләрдә эшчәнлекнең төп юнәлешләре буенча мәсьәләләргә бүлә;

- әлеге Регламент нигезендә Президиум вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча сессиядә карарга карар проектларының әзерлеген билгели;

- шәһәрның вазифаи затлар, жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә нәтижеләренә бәя бирә;

- шәһәр Советы тарафыннан йөкләнгән башка мәсьәләләргә хәл итә.

7. Президиум утырышына документлар һәм материаллар, гадәттән тыш мәсьәләләр буенча Президиумның ашыгыч утырышлары очрактарыннан тыш, Президиум утырышына 3 көннән дә соңга калмыйча, Президиум әгъзаларына таратылырга тиеш.

Президиумның ашыгыч утырышларын үткәргән очракта материаллар утырыш алдыннан таратыла.

8. Президиумның үз карамагына кертелгән мәсьәләләр буенча карарлары Президиум составыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм шәһәр Хакиме тарафыннан имзаланган. Президиум карарлары шәһәр Советы тарафыннан гамәлдән чыгарылырга мөмкин.

38 статья. Шәһәр Советының даими комиссияләре

1. Шәһәр Советы каравына кертелә торган мәсьәләләргә алдан карау һәм әзерләү өчен шәһәр Советы компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча даими комиссияләр төзелә.

2. Даими комиссияләр шәһәр Советы вәкаләтләре вакытына төзелә. Даими комиссияләрнең саны һәм исеме шәһәр Советы тарафыннан билгеләнә.

Шәһәр Советы даими комиссиясенә санлы составы, шәһәр Советы депутатларының тәкъдимнәрен исәпкә алып, яңа төзелгән шәһәр Советының беренче сессиясендә билгеләнә.

3. Депутат икедән артык даими комиссия составына керә алмый.

4. Даими комиссияләргә сайлаганда, әгәр шәһәр Советы тарафыннан башка карар кабул ителмәсә, тавыш бирү тулаем состав буенча үткәрелә. Даими комиссияләр составына шәһәр Хакиме, аның урынбасары сайлана алмый.

5. Даими комиссияләр үз составыннан рәисне, даими комиссия рәисе урынбасарын ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар.

Даими комиссияләр рәисләре шәһәр Советы тарафыннан раслана.

6. Аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча даими комиссия түбәндәгеләргә хокуклы:

- шәһәр Советы карары проекты буенча бәяләмә бирергә;
- шәһәр Башкарма комитеты вазифаи затларының хисапларын тыңларга;
- шәһәр Советының чираттан тыш сессиясен чакыру турында тәкъдимнәр кертергә ;
- даими комиссия депутатлары составыннан эшче төркемнәр төзергә;
- шәһәр Советы компетенциясе кысаларында башка вәкаләтләрне шәһәр Советы кушуы буенча гамәлгә ашырырга.

7. Шәһәр Советының даими комиссиясе рәисе:

- комиссия эшчәнлеген оештыруны гамәлгә ашыра;
- комиссия утырышларын алып бара;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, шәһәр Хакиме, шәһәр Советының башка комиссияләре һәм органнары, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты органнары, шәһәр территориясендә урнашкан предприятие, учреждение һәм оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары, гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрдә комиссияне тәкъдим итә;
- комиссия карарларына кул куя;
- шәһәр Советы утырышларында комиссия тарафыннан кабул ителгән карарлар, аның нәтижәләре һәм тәкъдимнәре турында доклад ясый;
- шәһәр Хакиме урынбасарына депутатларның даими комиссияләр утырышларына йөрүләре турында хәбәр итә.

8. Шәһәр Советының даими комиссиясе утырышы, әгәр анда Комиссия составының кимендә 1/2 се катнашса, тулы хокуклы була.

Комиссия карары комиссиянең утырышта катнашучы әгъзаларыннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

9. Шәһәр Советының төрле даими комиссияләренә керүче депутатлар белән бергәләп фикер алышу кирәк булган очракта, шәһәр Советының даими комиссияләре уртак утырышлар үткәрә ала. Уртак утырышларны, алар арасындагы килешү буенча, шәһәр Советының даими комиссияләре рәисенен берсе алып бара. Берничә даими комиссиянең уртак утырышларын уздырганда, карар утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының күпчелек тавышы белән кабул ителә һәм утырышта рәислек итүче тарафыннан имзаланна.

10. Даими комиссия утырышлары, даими комиссия карары белән башкача билгеләнмәгән булса, ачык булып тора. Даими комиссияләр үз эшләренә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр вәкилләрен, белгечләрен, галимнәрен, экспертларны, гражданнарны чакырырга хокуклы.

11. Даими комиссия утырышында шәһәр Советы депутатлары, аның составына кермәгән шәһәр Хакиме, аның урынбасары киңәш бирү тавышы хокукы белән катнаша алалар.

12. Даими комиссиялар эше турындагы хисаплар Президиум тарафыннан карала.

39 статья. Шәһәр Советының вакытлы комиссияләре, башка органнары

1. Шәһәр Советы депутатлардан вакытлы комиссияләр, шулай ук эшче, эксперт, киңәшмә төркемнәре төзәргә хокуклы. Вакытлы комиссияләр составына шәһәр Башкарма комитетының вазифаи затлары, жәмәгать берләшмәләре вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм шәһәр халкы кертеләргә мөмкин.

2. Вакытлы комиссияләрнең бурычлары һәм эшчәнлек тәртибе шәһәр Советы тарафыннан аларны төзегәндә билгеләнә.

1. Вакытлы комиссия эшенең нәтижәләре буенча Шәһәр Советына үз караган мәсьәләләрнең асылы буенча доклад тапшыра. Аерым фикере булган комиссия әгъзалары аны Шәһәр Советы утырышында игълан итәргә хокуклы. Шәһәр Советы вакытлы комиссия доклады буенча карар кабул итә.

2. Вакытлы комиссия, үз эшчәнлеген үзенә йөкләнгән бурычларны үтәгәннән соң яисә Шәһәр Советы карары буенча вакытыннан алда туктата.

40 статья. Депутатлар берләшмәләре

1. Депутатлар максатчан, территориаль, партия яки башка билгеләр буенча даими һәм вакытлы депутат берләшмәләренә берләшәргә хокуклы.

Депутатлар депутат төркемнәре төзи ала.

2. Депутат берләшмәләре шәһәр Советына үз оешуы турында язмача хәбәр итәләр.

3. Депутат берләшмәләренең эчке эшчәнлегенә үзләре тарафыннан мөстәкыйль оештырыла.

4. Депутат берләшмәләре эшендә шәһәр Хакиме, аның урынбасары катнаша ала.

9. Депутат бары тик бер депутат берләшмәсендә генә торырга хокуклы.

41 статья. Депутатлар фракцияләре

1. Сәяси партияләр (аларның региональ кисәкләре яисә башка структур кисәкчәләре) тарафыннан күрсәтелгән кандидатлар исемлекләре составында сайланган шәһәр Советы депутатлары, сәяси партия эшчәнлеген юкка чыгаруга яисә үзгәртеп коруга бәйле рәвештә туктатудан тыш, депутат фракцияләренә (алга таба - фракциягә) керә.

2. Фракцияләрнең эшчәнлек тәртибе законнар һәм әлеге Регламент нигезендә билгеләнә.

3. Фракциянең тулы исеме - кандидатлар исемлегенә составында тиешле депутатлар сайланган сәяси партия уставында күрсәтелгән исем.

Фракция фракция турындагы нигезләмәдә билгеләнгән аның тулы исемнә тәңгәл килә торган кыска исем булдырырга хокуклы.

4. Фракцияләп хәбәрнамә белән теркәлергә тиеш Теркәлү өчен шәһәр Советына түбәндәге документлар тапшырыла:

- фракциянең рәсми исеме, аның житәкчесен сайлау һәм персонал составы турында белешмәләрне үз эченә алаган фракция карары;
- фракция житәкчесенең фракция төзелү турында язмача хәбәрнамәсе;
- фракциянең оештыру жыйылышында кандидатларның тиешле исемлеге составында сайланган депутатларның гомуми саныннан күпчелек тавыш белән раслана торган фракция турында нигезләмә.

5. Яңа теркәлгән фракция турында белешмәләп, шулай ук әлеге фракциягә керүче депутатлар турында белешмәләп шәһәр Советы фракциясе теркәгәннән соң беренче утырышта игълан ителә.

6. Фракция эшчәнлеген туктату, аны бетерү яисә үзгәртеп оештыру йә шәһәр Советы депутатлары фракциясенә керүче, мондый исемлек составында сайланган депутатларның булмавына китергән кандидатлар исемлеге составында сайланган депутатларның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы мәгълүмат, шәһәр Советының фракция эшчәнлеге туктатылганнан соң, беренче утырышта игълан ителә.

IX кисәк. ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДӘҮЛӘТ СОВЕТЫНДА ЗАКОН ЧЫГАРУ ИНИЦИАТИВАСЫ ХОКУКЫН ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

42 статья. Закон чыгару инициативасы хокукы

1. Шәһәр Советы Татарстан Республикасы Конституциясе нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы хокукына ия.

2. Шәһәр Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

43 статья. Закон проектын кертү турында карар кабул итү

1. Закон проектын Дәүләт Советына кертү турындагы карар, закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибендә, шәһәр Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Шәһәр Советы карарында шәһәр Советы закон проектын Комитетларда һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы утырышында караганда кемгә тапшырырга куша, конкрет күрсәтелә.

3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кертү өчен әзерләнгән закон проекты, өстәмә материаллар һәм шәһәр Советы карары белән, Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисенә жибәрелә.

Х кисәк. КОНТРОЛЬ ФУНКЦИЯЛӘРНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ

44 статья. Шәһәр Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару тәртибе

1. Шәһәр Уставының 38 статьясы нигезендә шәһәр Советы тарафыннан кабул ителә торган норматив-хокукый актларның шәһәр бюджеты үтәләшен, бюджеттан тыш фондлар акчаларын куллануны, шәһәр үсеш программаларын куллануны, район Башкарма комитеты һәм аның житәкчесе эшчәнлеген контрольдә тотта.

2. Шәһәр Уставын, шәһәр Советының хокукый актларын бозу очраклары ачыкланган очракта, шәһәр Советы күрсәтелгән фактларны тикшерә.

3. Тикшерү үткәрү инициативасы белән түбәндәгеләр чыгарга мөмкин:

- Шәһәр Хакиме, аның урынбасарлары;
- Президиум;
- үз компетенциясе нигезендә даими комиссия;
- 10 кешедән ким булмаган депутатлар төркеме.

4. Шәһәр Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару өчен депутатлар арасыннан вакытлыча контроль комиссияләре төзелә. Саны һәм персонал составы, контроль комиссиясенә вәкаләтләре, аның эшчәнлегенә максатлары һәм бурычлары, аның барлыкка килү вакыты шәһәр Советы карары белән билгеләнә.

5. Тикшерү нәтижеләре турында комиссия шәһәр Советына хәбәр итә.

45 статья. Вакытлы контроль комиссияләре

1. Контроль комиссиянең сан һәм персонал составы буенча тәкъдимнәр шәһәр Хакиме, шәһәр Хакиме урынбасары, Президиум, даими комиссияләр, шәһәр Советы депутатлары тарафыннан кертелергә мөмкин.

2. Контроль комиссиясе составында тикшерү үткәрү турында тәкъдим керткән депутатлар саны комиссия әгъзаларының гомуми саныннан өчтән береннән дә артмаска тиеш. Әгәр комиссия биш депутаттан да артмаган күләмдә төзелә икән, тикшерү инициативасы белән чыккан депутатлар төркеменнән контроль комиссиягә бер депутат керә.

3. Контроль комиссиясе, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, тикшерү үткәрү өчен кирәкле белешмәләргә һәм документларны тапшыруны сорап, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә аларның вазыйфай затларына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Контроль комиссия эшчәнлегенә срогы, әгәр шәһәр Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, аны төзегән вакыттан алып ике айдан арта алмый. Бу вакыт эчендә комиссия үз бәяләмәсен яки докладын эзерләргә һәм шәһәр Советына тапшырырга тиеш. Контроль комиссиясе эшчәнлегенә

шәһәр Советы тарафыннан тәкъдим ителгән бәяләмә яки комиссия доклады буенча карар кабул ителгәннән бирле туктатыла.

XI кисәк. ШӘҺӘР СОВЕТЫ ДЕПУТАТЫ

46 статья. Депутат эшчәнлеге

1. Шәһәр Советы депутаты эшчәнлегенең формалары булып түбәндәгеләр тора:

- 1) шәһәр Советы сессияләре эшендә катнашу;
- 2) шәһәр Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;
- 3) федераль дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә оешма житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә мөрәжәгать итү;
- 4) норматив хокукый акт проектын кертү;
- 5) депутат гарызнамәсе кертү;
- 6) шәһәр Советы кабул иткән муниципаль хокукый актлар проектларын эшләүдә катнашу;
- 7) шәһәр Советы тарафыннан закон чыгару инициативасы тәртибдә Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;
- 8) шәһәр халкы белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, жирлек халкына, аның вәкиле булып, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге һәм эшчәнлеге турында мәгълүмат житкерү;
- 9) жирле референдумнар, гавами тыңлаулар, жыелышлар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткәрүдә катнашу;
- 10) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Шәһәр Советы депутаты үз эшчәнлеген федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары һәм шәһәр Уставы белән каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

1. Шәһәр Советы депутаты вәкаләтләре аны сайлаган көннән башлана һәм яңа чакырылыш Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

Депутат вәкаләтләре, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешендә билгеләнгән очрақларда, вакытыннан алда туктатыла.

Депутат вәкаләтләрен туктату, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешендәге 2, 6, 7, 9.1 пунктчаларында билгеләнгән очрақларда, вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гаризада күрсәтелгән датадан соң исәпләнә.

Депутат вәкаләтләрен туктату әлеге пунктның өченче абзацында каралган нигезләр буенча шәһәр Советы карары белән, депутат вәкаләтләре туктатылу датасын күрсәтеп рәсмиләштерелә.

47 статья. Шәһәр Советы депутаты җирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләр

1. Җирле үзидарәнең коллегияль органы әгъзасы булган депутат шәһәр Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукка ия.

2. Шәһәр Советы депутатның сайлау округында, шәһәр Советында эше, аларның шәһәр Советы, аның органнары карарларын һәм күрсәтмәләрен үтәү турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, җирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү, депутатның тәнкыйди кисәтүләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында депутат таләбе буенча мәгълүмат тапшыралар.

48 статья. Депутатның шәһәр Советында, аның органнарында эше

1. Шәһәр Советы депутаты шәһәр Советы һәм үзе әгъза булып торган даими комиссияләре караган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия.

2. Депутат шәһәр Советының барлык сессияләрендә, шәһәр Советының үзе әгъза булып торган даими комиссияләре утырышларында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

3. Шәһәр Советы сессияләрендә, шәһәр Советы Президиумы утырышларында яки даими комиссия утырышларында катнашу мөмкинлеге булмаса, депутат бу хакта алдан ук Президиумга, йә даими комиссия рәисенә, йә шәһәр Советы аппаратына хәбәр итә.

Әгәр депутат ел дәвамында җитди сәбәпләрсез комиссиянең 4 утырышында катнашмаган булса, комиссия рәисе, депутатның комиссиядә әгъза булып тору мәсьәләсен куярга хокуклы.

3. Законнар һәм әлеге Регламент нигезендә шәһәр Советы депутаты түбәндәге хокукка ия:

1) даими комиссияләргә һәм шәһәр Советында тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;

2) шәһәр Советына карау өчен сораулар тәкъдим итәргә ;

3) шәһәр Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм шәһәр Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча үз фикерен әйтәргә;

4) закон чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә шәһәр Советы хокукый актлар проектларын кертергә;

5) шәһәр Советы карарлары проектларына төзәтмәләр, көн тәртибе, тикшерелә торган сорауларның асылы һәм карау тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертергә;

6) шәһәр Советына хисап бирергә тиешле яки контроль астында булган теләсә кайсы органның яки вазыйфай затның шәһәр Советы утырышында чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау буенча тәкъдимнәр кертергә;

7) әлеге Регламентта билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмә бирергә;

9) шәһәр Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

10) шәһәр Советы тарафыннан булдырыла торган органнар һәм шәһәр Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнүче, килештерелүче) вазифай затлар кандидатуралары шәхси составы турында фикер әйтергә ;

11) даими комиссияләренең беркетмәләре, шәһәр Советы сессияләре белән танышырга;

4. Шәһәр Советы утырышында фикер алышуларның туктатылуына бәйле рәвештә чыгыш ясамаган депутат, хәбәрнамәнең язма формасында баян ителгән тәкъдимнәренә һәм фикер алышына торган мәсьәлә буенча искәrmәләренә шәһәр Советы Секретариаты аша тапшырырга хокуклы.

5. Шәһәр Советы сессияләрендә депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәrmәләр шәһәр Советы карары проекты эшләп бетергәндә шәһәр Советының тиешле даими комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

6. Депутат үз компетенцияләре чикләрендә шәһәр Советы һәм аның органнары йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

7. Шәһәр Советы яки аның органнары кушуы буенча депутат шәһәр Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

8. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат шәһәр Советына яки аның органнарына хәбәр итә.

ХІІІ кисәк. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

49 статья. Шәһәр Советы эше турында мәгълүмат

1. Шәһәр Советы, Президиум, даими комиссияләр, башка органнар, шәһәр Советы депутатлары эшчәнлегә рәсми сайтта яктыртыла.

2. Шәһәр Советы елына кимендә бер тапкыр үзенә эшчәнлегә турында рәсми сайтта хисап урнаштыра.

50 статья. Регламентның үтәлешен контрольдә тоту

Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту шәһәр Хакиме, шәһәр Хакиме урынбасарлары һәм Президиум тарафыннан башкарыла.

51 статья. Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү

Өлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карар шәһәр Хакиме, депутатлар, даими комиссияләр инициативасы белән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Президиум, даими комиссия утырышының көн тәртибе буенча
сораштыру кәгазе

Сораштыру үткәру датасы _____			
№ т/б	Проектның исеме	Тавыш бирү нәтижеләре	
		Риза	Каршы

Депутатның Ф. И. Ат.и., имзасы _____

Зеленодольск шәһәре Хакиме,
Совет Рәисе

М.П. Афанасьев